

ЮНІ ДРУЗІ!

Практичні роботи є обов'язковою складовою вивчення географії в школі. У процесі їх виконання формуються необхідні географічні уміння і навички та реалізується зв'язок теорії з практикою. Пропонований посібник для учнів 6 класу призначено для виконання практичних завдань з інтегрованого курсу «Географія. 6-9 кл.» відповідно до модельної програми для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.).

Зміст програми з географії у середній школі базується на принципах науковості, неперервності й наступності шкільної географічної освіти, її інтеграції на основі внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, гуманізації, гуманітаризації, диференціації навчального матеріалу відповідно до вікових особливостей учнів.

Зміст практикуму спрямований на забезпечення компетентнісного підходу в географічній освіті. Більшість запропонованих завдань мають частково-пошуковий і проблемний характер й розвивають дослідницьку та інформаційну компетентність.

Цим навчальним посібником ви зможете користуватись на уроках: під час виконання практичних робіт будете навчатися правильно заповнювати таблиці, будувати діаграми та графіки, робити висновки та узагальнення. Усі практичні роботи — обов'язкові для виконання кожним з вас. Наявність у посібнику контурних карт полегшить вашу роботу із засвоєння географічної номенклатури карт.

Під час виконання практичних робіт дотримуйтесь правил:

1. Ознайомтеся з темою, метою та обладнанням, необхідним для виконання роботи, а також завданнями.
2. Якщо ви не можете пригадати визначення окремих понять, скористайтесь географічним довідником.
3. Завдання виконуйте охайно. Відповіді мають бути логічними та обґрунтованими.
4. Роботи на контурних картах виконуйте відповідно до встановлених вимог:
 - а) усі підписи на контурних картах робіть чітко, друкарським шрифтом;
 - б) об'єкти суходолу підписуйте чорним кольором, а водні — синім;
 - в) для роботи з контурними картами використовуйте олівці, кулькові ручки і туш різних кольорів;
 - г) більшість географічних об'єктів підписуйте вздовж екватора або вздовж паралелей;
 - г) назви населених пунктів підписуйте зліва або справа;
 - д) назви річок — уздовж течії в напрямку від витoku до гирла, а назви гір — уздовж простягання гірських хребтів;
 - є) якщо назви не вміщаються у потрібному місці, пишiть їх в умовних позначеннях, а на карті ставте відповідні цифри.
5. Висновки після закінчення практичної роботи формулюйте чітко.
6. Пам'ятайте: найвищої оцінки заслуговує робота, яка містить правильні відповіді на завдання і належно оформлена.

Практичні роботи складаються з 2-х основних блоків:

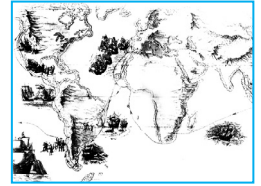
1. «Це потрібно знати!»
2. «Завдання».

У блоці «Це потрібно знати!» запропоновано теоретичний матеріал, який допоможе під час виконання практичних робіт.

У другому блоці подано завдання, обов'язкові для виконання.

Щасливої вам мандрівки Країною знань!

ТЕМА. Порівняння зображень однієї ділянки місцевості на картах різних масштабів.

Мета: навчитись порівнювати зображення однієї ділянки місцевості на картах різних масштабів; розвивати інформаційну та картографічну компетентності.

Обладнання: атласи, фізична карта півкуль, фізична карта України.

ХІД РОБОТИ

✓ Це потрібно знати!

- Карти можуть мати різний зміст, призначення, статус, охоплювати різні за розмірами території.
- За масштабом карти класифікують на:
 - великомасштабні — до 1: 200 000;
 - середньомасштабні від 1: 200 000 до 1: 1 000 000;
 - дрібномасштабні — 1 000 000 і дрібніше.

Завдання 1. Дайте визначення поняття.

Кarti — _____

Завдання 2. Використовуючи фізичну карту півкуль та фізичну карту України, текст підручника та додаткову літературу, охарактеризуйте гори України. Заповніть таблицю.

Кримські гори

Характеристика за фізичною картою півкуль	Характеристика за фізичною картою України
1. Географічне положення на материках відносно інших географічних об'єктів.	
2. Напрямок гірських хребтів, крутизна схилів.	
3. Протяжність хребтів у кілометрах.	
4. Переважаючі висоти.	

5. Найвища вершина

--	--

6. Річки, витoki яких розташовані в горах.

--	--

Завдання 3. Порівняйте зображення Кримських гір на фізичній карті півкуль та фізичній карті України.

Спільні риси	Відмінні риси

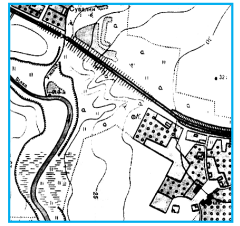
Висновок.

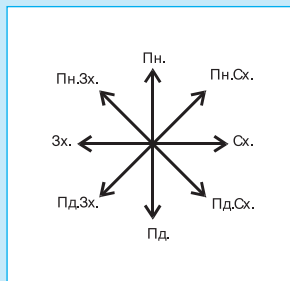
ТЕМА. Розв'язування задач на перетворення одного виду масштабу в інший.

Мета: формувати вміння розв'язувати задачі з використанням різних видів масштабів; розвивати інформаційну, математичну та картографічну компетентності.

Обладнання: карта, лінійка, атлас, простий олівець, гумка.

ХІД РОБОТИ**✓ Це потрібно знати!**

- На географічних картах сторони горизонту визначаються за схемою:

- Верхня частина карти — північ, нижня — південь, правостороння — схід, лівостороння — захід.
- Щоби зорієнтувати план місцевості, потрібно знайти у верхньому лівому куті позначку . Вона вказуватиме напрям на північ.
- Аби прочитати карту, потрібно знайти масштаб.
- Види масштабу:
 - числовий;
 - іменований;
 - лінійний.

Завдання 1. Дайте визначення поняття.

Масштаб — _____

Завдання 2. Переведіть числовий масштаб в іменований.

Варіант I		Варіант II	
Числовий масштаб	Іменований масштаб	Числовий масштаб	Іменований масштаб
1 : 100	в 1 см — 1 м	1 : 200	в 1 см — 2 м
1 : 2 000		1 : 5 000	
1 : 55 000		1 : 50 000	
1 : 700 000		1 : 200 000	
1 : 5 000 000		1 : 4 000 000	

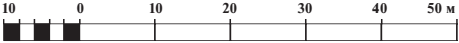
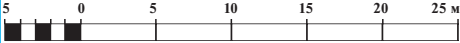
Завдання 3. Переведіть іменований масштаб у числовий.

Варіант I		Варіант II	
Іменований масштаб	Числовий масштаб	Іменований масштаб	Числовий масштаб
в 1 см — 5 м	1 : 500	в 1 см — 8 м	1 : 800
в 1 см — 400 м		в 1 см — 500 м	
в 1 см — 5 км		в 1 см — 2 км	
в 1 см — 25 км		в 1 см — 40 км	
в 1 см — 400 км		в 1 см — 900 км	

Завдання 4. Зобразіть іменований масштаб у вигляді лінійного.

Варіант I		Варіант II	
Іменований масштаб	Лінійний масштаб	Іменований масштаб	Лінійний масштаб
в 1 см — 70 м		в 1 см — 30 м	
в 1 см — 800 м		в 1 см — 100 м	
в 1 см — 1 км		в 1 см — 4 км	
в 1 см — 40 км		в 1 см — 30 км	
в 1 см — 350 км		в 1 см — 250 км	

Завдання 5. Зобразіть числовий масштаб у вигляді лінійного.

Варіант I		Варіант II	
Числовий масштаб	Лінійний масштаб	Числовий масштаб	Лінійний масштаб
1 : 1000		1 : 500	
1 : 20 000		1 : 4000	
1 : 200 000		1 : 50 000	
1 : 5 000 000		1 : 200 000	
1 : 20 000 000		1 : 4000 000	

Завдання 6. Який масштаб дрібніший?

- а) в 1 см — 200 м чи в 1 см — 700 м _____ ;
б) в 1 см — 7 км чи в 1 см — 2 км _____ ;
в) в 1 см — 40 км чи в 1 см — 20 км _____ .

Завдання 7. Підкресліть масштаби географічних карт. Дрібномасштабні — суцільною лінією, середньомасштабні — хвилястою, великомасштабні — пунктирною.

1. а) 1 : 10 000; б) 1 : 32 000 000; в) 1 : 500 000;
2. а) 1 : 250 000; б) 1 : 25 000; в) 1 : 2 000 000.

 Висновок. _____

I. ЗЕМЛЯ НА ГЛОБУСІ Й КАРТІ

<i>Практична робота № 1.</i> Порівняння зображень однієї ділянки місцевості на картах різних масштабів.	4
<i>Практична робота № 2.</i> Розв'язування задач на перетворення одного виду масштабу в інший.	6

II. ОБОЛОНКИ ЗЕМЛІ

<i>Практична робота № 3.</i> Позначення на контурній карті меж літосферних плит, сейсмічних поясів, окремих вулканів, гір і рівнин.	8
<i>Практична робота № 4.</i> Визначення за планом місцевості, фізичними картами абсолютної і відносної висоти окремих об'єктів.....	12
<i>Практична робота № 5.</i> Опис гір, рівнин за фізичною картою.....	14
<i>Практична робота № 6.</i> Групування форм поверхні на фізичній карті (України, материка, світу) за висотою.	16
<i>Практична робота № 7.</i> Ведення та аналіз даних календаря погоди за місяць.	18
<i>Практична робота № 8.</i> Складання й аналіз графіка добового і річного ходу температури повітря, рози вітрів, діаграми хмарності й опадів.	20
<i>Практична робота № 9.</i> Характеристика погоди у даній місцевості з використанням метеоприладів / з допомогою онлайн-застосунків погоди.	23
<i>Практична робота № 10.</i> Позначення на контурній карті назв океанів, морів, проток, заток, островів, річок, озер.....	24
<i>Практична робота № 11.</i> Опис водного об'єкта за картою.....	29
<i>Практична робота № 12.</i> Визначення довжини річки, користуючись масштабом і ниткою або курвіметром.....	31
<i>Практична робота № 13.</i> Складання ланцюга живлення для лісів/в степу/на лузі/ у водоймі своєї місцевості.	32
<i>Практична робота № 14.</i> Аналіз схем колообігу води, кисню, карбону в природі («ілюстрування прикладами схем колообігу води, кисню, карбону в природі»).....	34
<i>Практична робота № 15.</i> Характеристика одного з природних комплексів своєї місцевості за алгоритмом (письмовий опис, відеоролик, фотопрезентація, малюнок, модель тощо).....	36

